

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**
Кафедра педагогіки

ЗАТВЕРДЖЕНО
Факультет гуманітарно-педагогічний

«18» червня 2026 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ СУЧАСНОЇ ОСВІТИ**

Галузь знань: А Освіта

Спеціальність – А1 Освітні науки

Освітньо-наукова програма – Освітні, педагогічні науки

Факультет: гуманітарно-педагогічний

Розробник: професор кафедри педагогіки д.п.н., професор Мірошніченко В.І.

Київ – 2026 р.

Опис навчальної дисципліни «Актуальні питання сучасної освіти»

Навчальна дисципліна є обов'язковою, викладається для розвитку у здобувачів третього освітнього рівня цілісної системи педагогічних знань, умінь і навичок з актуальних проблем вищої освіти, які необхідні у професійній діяльності фахівця зі ступенем вищої освіти доктор філософії; розвитку здатності успішно застосовувати набуті знання та уміння у повсякденній та професійній практиці при розв'язанні педагогічних ситуацій, пов'язаних з навчанням, вихованням та іншими аспектами роботи в ЗВО; здатності до самоосвіти та саморозвитку, зокрема, шляхів гармонізації соціальних аспектів людської діяльності, а також ознайомлення з партнерською взаємодією між усіма учасниками освітнього процесу

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Освітній ступінь	доктор філософії	
Спеціальність	A1 Освітні науки	
Освітньо-наукова програма	Освітні, педагогічні науки	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	Обов'язкова (фахова підготовка)	
Загальна кількість годин	120	
Кількість кредитів ECTS	4	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проект (робота)	Не передбачено	
Форма контролю	екзамен	
Показник навчальної дисципліни для денної та заочної форм здобуття вищої освіти		
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Курс підготовки (курс)	1	1
Семестр	2	2
Лекційні заняття	30	8
Практичні, семінарські заняття	30	8
Лабораторні заняття		
Самостійна робота	60	104
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми навчання	4	-

1. Мета, компетентності та програмні результати навчальної дисципліни

Метою вивчення дисципліни є розвиток у здобувачів третього освітнього рівня цілісної системи педагогічних знань, умінь і навичок з актуальних проблем вищої освіти, які необхідні у професійній діяльності фахівця зі ступенем вищої освіти доктор філософії; здатності успішно застосовувати набуті знання та уміння у повсякденній та професійній практиці при розв'язанні педагогічних ситуацій, пов'язаних з навчанням, вихованням та іншими аспектами роботи в ЗВО; здатності до самоосвіти та саморозвитку, зокрема, шляхів гармонізації соціальних аспектів людської діяльності, а також ознайомлення з партнерською взаємодією між усіма учасниками освітнього процесу

Перелік навчальних дисциплін, які передують вивченню «Актуальних питань сучасної освіти»: «Педагогіка та управління закладами вищої освіти», «Методика дослідження та організація підготовки дисертаційної роботи», «Ціннісний світогляд і сталий розвиток».

Набуття компетентностей:

Інтегральна компетентність: Здатність генерувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми в галузі освіти (насамперед аграрної освіти) у процесі дослідницько-інноваційної та професійної діяльності, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та професійної практики.

Загальні компетентності:

ЗК05. Здатність генерувати нові науково-теоретичні та практично спрямовані ідеї (креативність) під час вирішення дослідницьких і практичних завдань, у тому числі у міждисциплінарних галузях.

ЗК07. Здатність дотримуватись наукової етики, а також правил академічної доброчесності в наукових дослідженнях та науково-педагогічній діяльності та в аграрній освіті і виробництві.

ЗК10. Здатність до цілісного розуміння основних тенденцій менеджменту у вищій освіті та закономірностей світового процесу управління закладами вищої освіти, аналізувати та порівнювати проблеми педагогіки вищої школи, дотримуючись принципів системності, зв'язку теорії з практикою; здатність до самоменеджменту, планування й розв'язування задач власного професійного та особистісного зростання та лідерства

Спеціальні(фахові)компетентностіспеціальності

СК01. Здатність здійснювати освітню і науково-дослідницьку, управлінську діяльність на основі гуманістичного світогляду і глибокого проникнення в суть педагогічних процесів і явищ із використанням широкого кола наукових джерел.

СК05. Здатність системно аналізувати теорію педагогіки в історичній ретроспективі, творчо впроваджувати її в сучасну освітню й наукову практику.

СК06. Здатність застосовувати сучасні досягнення в освіті та до цілісного розуміння основних тенденцій та закономірностей екологічного

виховання, біономічних процесів, педагогічного процесу на різних етапах історичного розвитку педагогіки, аналізувати та порівнювати педагогічні проблеми, дотримуючись принципу зв'язку теорії з практикою.

СК12. Здатність застосовувати методологію компетентнісного підходу щодо організації освітнього процесу на засадах суб'єкт-суб'єктного характеру в контексті освіти для сталого розвитку.

СК13. Здатність формувати структуру дисертаційної роботи та рубрикації її змістовного наповнення, планувати та організовувати наукові дослідження, обробляти їх результати, публікувати статті, забезпечувати правовий захист інтелектуальної власності

СК14. Здатність до публічного представлення та захисту результатів наукового дослідження, до участі у критичному діалозі та відстоюванні своєї позиції, демонструвані комунікативної культури державною та іноземними мовами у ході дискусій та наукової полеміки з іноземними представниками; проявляти емпатію та повагу до культурної різноманітності

Програмні результати навчання, якими повинен оволодіти здобувач після вивчення дисципліни:

ПРН01. Оперувати концепціями та методологічними підходами, філософськими теоріями, проблемами з розвитку суспільства та аграрної освіти з урахуванням міжпредметних зв'язків.

ПРН04. Оперувати різними методами і засобами дослідницької діяльності педагога; аналізувати та застосовувати концептуальні моделі, науковий доробок вітчизняних та зарубіжних вчених, фундаментальні постулати та теорії екологічного виховання, новітні підходи до педагогічних досліджень та функціонування біономічних процесів; володіти способами збору, систематизації та обробки інформації, інтерпретації отриманих результатів, вивчення та творче застосування педагогічної спадщини і досвіду роботи педагогів-новаторів, уміннями робити висновки.

ПРН10. Дотримуватися основних засад академічної доброчесності, професійної етики та корпоративної культури у науковій та педагогічній діяльності.

ПРН11. Планувати та здійснювати освітній процес на основі сучасних методологічних принципів, застосовувати активні методи викладання, використовувати різні стратегії педагогічної взаємодії, способів комунікативного впливу, діалогічного педагогічного спілкування, а також демонструвати навички лідерства і саморегуляції на основі самопізнання; вміти застосовувати основні тенденції та закономірності світового педагогічного процесу для здійснення наукового дослідження процесу формування ціннісного світогляду і сталого розвитку у викладацькій діяльності.

ПРН13. Використовувати програмні засоби і мультимедіа у науково-педагогічній діяльності та наукових дослідженнях; застосовувати інноваційні освітні та інформаційні технології, сучасні методи моделювання та прогнозування із використанням новітніх прикладних пакетів і програмних продуктів для створення нових знань, розв'язання комплексних проблем у

галузі освіти і у викладацькій діяльності в межах спеціальності спеціальності А1 Освітні науки.

ПРН14. Володіти формами, методами і засобами аналізу діяльності науково-педагогічних працівників; застосовувати індивідуальні і групові прийоми прийняття оптимальних рішень щодо організації та управління колективною творчою діяльністю, а також менеджментом закладів вищої освіти з урахуванням вітчизняного і зарубіжного досвіду, демонструвати лідерські якості, ефективно спілкуватися на професійному та соціальному рівнях на засадах наукової етики і академічної доброчесності у науковому дослідженні та їх поширення і впровадження в освітню практику.

ПРН16. Володіти навичками вдосконалення власної професійно-комунікативної культури та створення освітнього простору з розвитку наскрізних (soft skills) умінь у здобувачів освіти.

2. Програма та структура навчальної дисципліни «Актуальні питання сучасної освіти»

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	денна форма							заочна форма					
	тиж - ден ь	усьог о	у тому числі					усьог о	у тому числі				
			л	П	ла б	ін д	с.р .		л	п	ла б	ін д	с. р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Модуль 1. Теоретичні аспекти процесу навчання у вищій школі													
Тема 1. Система вищої освіти в Україні. Сучасне освітнє законодавство	1-2	12	4	2			30	12	4	4			52
Тема 2. Розвиток вищої освіти в умовах війни	2-3	12	4	2				12					
Тема 3. Основи андрагогіки	4-5	12	4	2				12					
Тема 4. Освітнє середовище	5-6	12	4	2				12					
Тема 5. Сучасна наука та інновації	7-8	12	4	2				12					
Разом за модулем 1		60	20	10			30	60	4	4			52
Модуль 2. Забезпечення якості вищої освіти в Україні													
Тема 6. Система забезпечення якості вищої освіти в Україні	8-9	12	2	4			30	12	4	4			52
Тема 7. Концептуальні	10-11	12	2	4				12					

основи зовнішнього забезпечення якості освіти													
Тема 8. Роль системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти	11- 12	12	2	4				12					
Тема 9. Зовнішнє оцінювання якості освітніх програм	13- 14	12	2	4				12					
Тема 10. Академічна добросесність і якість освіти	14- 15	12	2	4				12					
Разом за модулем 2	60		1 0	2 0			30	60	4	4			52
Усього годин	120		3 0	3 0			60	120	3 0	3 0			60

Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Система вищої освіти в Україні. Сучасне освітнє законодавство	4
2	Розвиток вищої освіти в умовах війни	4
3	Основи андрагогіки	4
4	Освітнє середовище	4
5	Сучасна наука та інновації	4
6	Система забезпечення якості вищої освіти в Україні.	2
7	Концептуальні основи зовнішнього забезпечення якості освіти	2
8	Роль системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти	2
9	Зовнішнє оцінювання якості освітніх програм	2
10	Академічна доброчесність і якість освіти	2

Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Система вищої освіти в Україні. Сучасне освітнє законодавство	2
2	Розвиток вищої освіти в умовах війни	2
3	Основи андрагогіки	2
4	Освітнє середовище	2
5	Сучасна наука та інновації	2
6	Система забезпечення якості вищої освіти в Україні.	4
7	Концептуальні основи зовнішнього забезпечення якості освіти	4
8	Роль системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти	4
9	Зовнішнє оцінювання якості освітніх програм	4
10	Академічна доброчесність і якість освіти	4

Теми самостійної роботи

№ з/п.	Назва теми	Кількість годин
1	<i>Теоретичні аспекти процесу навчання у вищій школі</i>	30/52
2	<i>Забезпечення якості вищої освіти в Україні</i>	30/52

6. Методи та засоби діагностики результатів навчання:

- усне або письмове опитування;
- тестування;
- захист практичних робіт;
- пірінгове оцінювання;
- захист рефератів;
- написання есе

7. Методи навчання:

- проблемне навчання;
- практико-орієнтоване навчання;
- кейс-метод;
- проєктне навчання;
- перевернутий клас;
- навчання через дослідження;
- навчальні дискусії та дебати;
- командна робота;
- гейміфікація.

8. Оцінювання результатів навчання

Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національну оцінку згідно чинного «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України»

8.1. Розподіл балів за видами навчальної діяльності

Вид навчальної діяльності	Результати навчання	Оцінювання
Модуль 1. Теоретичні основи формування ціннісного світогляду		
Практична робота 1. Система вищої освіти в Україні. Сучасне освітнє законодавство	ПР 01, 04, 10, 11, 13, 14, 16. Оперувати концепціями та методологічними підходами, філософськими теоріями, проблемами з розвитку суспільства та аграрної освіти з урахуванням міжпредметних зв'язків. Оперувати різними методами і засобами дослідницької діяльності педагога; аналізувати та застосовувати концептуальні моделі, науковий доробок вітчизняних та зарубіжних вчених, фундаментальні постулати та теорії екологічного виховання, новітні підходи до педагогічних досліджень та функціонування біономічних процесів; володіти способами збору, систематизації та обробки інформації, інтерпретації отриманих результатів, вивчення та творче застосування педагогічної спадщини і досвіду роботи педагогів-новаторів, уміннями робити висновки. Дотримуватися основних засад академічної	10
Практична робота 2. Розвиток вищої освіти в умовах війни		10
Практична робота 3. Основи андрагогіки		10
Практична робота 4. Освітнє середовище		10
Практична робота 5. Сучасна наука та інновації		10
Самостійна робота 1		10
Модульна контрольна робота 1		30

	добročесності, професійної етики та корпоративної культури у науковій та педагогічній діяльності. Планувати та здійснювати освітній процес на основі сучасних методологічних принципів, застосовувати активні методи викладання, використовувати різні стратегії педагогічної взаємодії, способів комунікативного впливу, діалогічного педагогічного спілкування, а також демонструвати навички лідерства і саморегуляції на основі самопізнання; вміти застосовувати основні тенденції та закономірності світового педагогічного процесу для здійснення наукового дослідження процесу формування ціннісного світогляду і сталого розвитку у викладацькій діяльності. Використовувати програмні засоби і мультимедіа у науково-педагогічній діяльності та наукових дослідженнях; застосовувати інноваційні освітні та інформаційні технології, сучасні методи моделювання та прогнозування із використанням новітніх прикладних пакетів і програмних продуктів для створення нових знань, розв'язання комплексних проблем у галузі освіти і у викладацькій діяльності в межах спеціальності спеціальності А1 Освітні науки. Володіти формами, методами і засобами аналізу діяльності науково-педагогічних працівників; застосовувати індивідуальні і групові прийоми прийняття оптимальних рішень щодо організації та управління колективною творчою діяльністю, а також менеджментом закладів вищої освіти з урахуванням вітчизняного і зарубіжного досвіду, демонструвати лідерські якості, ефективно спілкуватися на професійному та соціальному рівнях на засадах наукової етики і академічної доброчесності у науковому дослідженні та їх поширення і впровадження в освітню практику. Володіти навичками вдосконалення власної професійно-комунікативної культури та створення освітнього простору з розвитку наскрізних (soft skills) умінь у здобувачів освіти	
Всього за модулем 1		100
Модуль 2. Методичні засади формування ціннісного світогляду		
Практична робота 6. Система забезпечення якості вищої освіти в Україні	ПР 01, 04, 10, 11, 13, 14, 16. Оперувати концепціями та методологічними підходами, філософськими теоріями, проблемами з розвитку суспільства та аграрної освіти з урахуванням міжпредметних зв'язків. Оперувати різними методами і засобами дослідницької діяльності педагога; аналізувати та застосовувати концептуальні моделі, науковий доробок вітчизняних та зарубіжних вчених, фундаментальні постулати та теорії екологічного виховання, новітні підходи до педагогічних досліджень та функціонування біономічних	10
Практична робота 7. Концептуальні основи зовнішнього забезпечення якості освіти		15
Практична робота 8. Роль системи внутрішнього забезпечення якості вищої		15

освіти	процесів; володіти способами збору, систематизації та обробки інформації, інтерпретації отриманих результатів, вивчення та творче застосування педагогічної спадщини і досвіду роботи педагогів-новаторів, уміннями робити висновки. Дотримуватися основних засад академічної доброчесності, професійної етики та корпоративної культури у науковій та педагогічній діяльності. Планувати та здійснювати освітній процес на основі сучасних методологічних принципів, застосовувати активні методи викладання, використовувати різні стратегії педагогічної взаємодії, способів комунікативного впливу, діалогічного педагогічного спілкування, а також демонструвати навички лідерства і саморегуляції на основі самопізнання; вміти застосовувати основні тенденції та закономірності світового педагогічного процесу для здійснення наукового дослідження процесу формування ціннісного світогляду і сталого розвитку у викладацькій діяльності. Використовувати програмні засоби і мультимедіа у науково-педагогічній діяльності та наукових дослідженнях; застосовувати інноваційні освітні та інформаційні технології, сучасні методи моделювання та прогнозування із використанням новітніх прикладних пакетів і програмних продуктів для створення нових знань, розв'язання комплексних проблем у галузі освіти і у викладацькій діяльності в межах спеціальності спеціальності А1 Освітні науки. Володіти формами, методами і засобами аналізу діяльності науково-педагогічних працівників; застосовувати індивідуальні і групові прийоми прийняття оптимальних рішень щодо організації та управління колективною творчою діяльністю, а також менеджментом закладів вищої освіти з урахуванням вітчизняного і зарубіжного досвіду, демонструвати лідерські якості, ефективно спілкуватися на професійному та соціальному рівнях на засадах наукової етики і академічної доброчесності у науковому дослідженні та їх поширення і впровадження в освітню практику. Володіти навичками вдосконалення власної професійно-комунікативної культури та створення освітнього простору з розвитку наскрізних (soft skills) умінь у здобувачів освіти ПР 02, 03, 05, 06, 07, 09, 10, 13, 15, 16.	
Практична робота 9. Зовнішнє оцінювання якості освітніх програм		10
Практична робота 10. Академічна доброчесність і якість освіти		10
Самостійна робота 2.		10
Модульна контрольна робота 2.		30
Всього за модулем 2		100
Навчальна робота	(M1 + M2)/2*0,7 ≤ 70	
Екзамен	30	
Всього за курс	(Навчальна робота + екзамен) ≤ 100	

8.2. Шкала оцінювання знань здобувача вищої освіти

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка за національною системою (екзамени/заліки)
90-100	відмінно
74-89	добре
60-73	задовільно
0-59	незадовільно

8.3. Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перескладання	роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний)
Політика щодо академічної доброчесності	списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Курсові роботи, реферати повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу
Політика щодо відвідування	відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету)

9. Навчально-методичне забезпечення:

- електронний навчальний курс навчальної дисципліни (на навчальному порталі НУБіП України eLearn - <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=150>);
- конспекти лекцій та їх презентації (в електронному вигляді);
- підручники, навчальні посібники;
- методичні матеріали щодо вивчення навчальної дисципліни для здобувачів вищої освіти денної форми здобуття вищої освіти.

10. Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Забезпечення якості вищої освіти в Україні :навчально-методичний посібник / А.Бутенко, О.Єременко, О.Книш, А.Сурай, В.Требенко. Київ : НАЗЯВО, 2025.76с.
2. Освіта і наука України в умовах воєнного стану : інформаційно-аналітичний збірник. Київ, 2023.

Допоміжні:

1. Федоренко О.І. Педагогіка вищої школи: навч. Посібник. Харків : Бровін О.В., 2020. 240 с.
2. Кучинська І.О. Педагогіка вищої школи: навч. Посібник. Кам'янець-Подільський : Видавець ПП Зволейко Д.Г., 2020. 292 с.
3. В.І.Мірошніченко, В.В.Дияк, К.Ю.Тушко. Актуальні проблеми педагогіки вищої військової освіти : навчально-методичний посібник. Хмельницький, 2023. 308 с.

4. Сисоєва С. О. Вища освіта України: реалії сучасного розвитку / С. О. Сисоєва, Н. Г. Батечко / МОН України, Київський університет імені Бориса Грінченка, НУБІП України. К : ВД ЕКМО, 2011. 344 с.
5. Нагаєв В. М. Методика викладання у вищій школі: навч. посіб. К. : Центр учб. л-ри, 2007. 232 с.
6. Педагогічна майстерність: Підручник / І. А. Зязюн, Л. В. Крамущенко, І. Ф. Кривонос та ін.; За ред. І. А. Зязюна. К.: СПД Богданова А. М., 2008. 376 с.
7. Педагогіка: навч. посібник / В. М. Галузьяк, М. І. Сметанський, В. І. Шахов. Вінниця: видавництво ТОВ фірма «Планер», 2012. 400 с.
8. Каплінський В. В. Методика викладання у вищій школі: навчальний посібник. Київ : КНТ, 2017. 225 с.
9. Вітвицька С. С. Практикум з педагогіки вищої школи : навч. посіб. за модульно-рейтинговою системою навчання для студентів магістратури. К. : Центр навчальної літератури, 2005. 396 с.
10. Вища освіта України і Болонський процес : навчальний посібник / М. Ф. Степко, Я. Я. Болюбаш, В. Д. Шинкарук, В. В. Грубінко, І. І. Бабин ; за ред. В. Г. Кременя. К. : Освіта, 2004. 384 с.
11. Грубі Т. В., Мірошніченко В. І. Якість освіти як передумова інтеграції України в європейський освітній простір. Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Спецвипуск. Том 1. Київ : Видавничий дім «Гельветика». 2022. 202 с., С. 61–67.
12. Трифаніна Л. С., Мірошніченко В. І. Культура професійного спілкування в умовах формальної, неформальної та інформальної освіти. *Інноваційна педагогіка*. 2022. № 45. С. 217–220.
13. Мірошніченко В. І., Криворучко І. Я. Застосування принципів андрагогіки в організації педагогічної практики здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії. Перспективи та інновації науки: журнал (Серія «Педагогіка». Серія «Психологія». Серія «Медицина»). № 5 (5). 2021. 902 с. С. 429–441.

Інформаційні ресурси

1. Національна бібліотека України імені В. В. Вернадського
<http://www.nbuv.gov.ua/>
2. Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В. О. Сухомлинського <https://dnpb.gov.ua/ua/>
3. Бібліотека українських підручників <https://pidru4niki.com/>
4. Библиотека Гумер <https://www.gumer.info/>
5. Закон України «Про вищу освіту» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/1556-1>
6. Закон України «Про освіту» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>

7. Візія майбутнього освіти і науки України / МОН. URL: <https://mon.gov.ua/ua/viziya>
8. Про затвердження плану пріоритетних дій Уряду на 2023 рік : розпорядження КМУ від 14.03.2023 № 221-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/221-2023-%D1%80#Text>
9. Всеукраїнська школа онлайн / МОН. URL: <https://lms.e-school.net.ua/>
10. Єдина державна електронна база з питань освіти (ЄДЕБО). URL: <https://info.edbo.gov.ua/>
11. Electronic Journal / ДНУ «Інститут освітньої аналітики». URL: <https://e-journal.iea.gov.ua/>
12. Автоматизований інформаційний комплекс освітнього менеджменту (АІКОМ). URL: <https://aikom.iea.gov.ua/>
13. Цифрова трансформація освіти і науки / МОН. URL: <https://mon.gov.ua/ua/tag/cifrova-transformaciya-osviti-ta-nauki>
14. Наука / МОН. URL: <https://mon.gov.ua/ua/nauka>
15. Про правовий режим воєнного стану : Закон України від 12.05.2015 № 389-VIII (зі змінами та доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/389-19#Text>
16. Про внесення змін до деяких законів України щодо державних гарантій в умовах воєнного стану, надзвичайної ситуації або надзвичайного стану : Закон України від 15.03.2022 № 2126-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2126-20#Text>